

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

فهرست مطالب

1. فعالیت های برنامه عملیاتی

2. ثبت آمار سامانه در پرتال

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

بخش اول

فعالیت های برنامه عملیاتی

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

شماره : ۵/۶/۱۳۸۴.....

تاریخ : ۱۴۰۱/۰۲/۱۳.....

ساعت : ۱۴:۰۰.....

پیوست : ندارد.....

بهداشت

مرکز بهداشت استان اصفهان

رئیس محترم مرکز بهداشت شماره شهرستان اصفهان
مدیر محترم شبکه بهداشت و درمان شهرستان

با سلام و احترام

به پیوست تصویر نامه شماره ۳۰۶/۲۵۳-۱۴۰۱/۰۱/۲۴-۱۴۰۱/۰۱/۲۴ رئیس محترم مرکز سلامت محیط و کار در خصوص تدوین برنامه عملیاتی بهداشت آب و فاضلاب در سال ۱۴۰۱ منضم به شیوه نامه برنامه مذکور ارسال می گردد. خواهشمند است دستور فرمایید با در نظر گرفتن فعالیت های پیش بینی شده و اولویت های آن مرکز / شبکه، برنامه عملیاتی بر اساس برنامه ها و حجم فعالیت ها در شهر و روستاهای تحت پوشش و در چهارچوب فرم ارسالی تدوین و حداکثر تا ۲۲ اردیبهشت ماه سال جاری جهت جمع بندی به این معاونت ارسال گردد.

دکتر حمید گله داری
سرپرست معاونت بهداشتی
و رئیس مرکز بهداشت استان

از طرف دکتر مریم زاهدی
معاونت

ابلاغ
فرمت برنامه
عملیاتی
شیوه نامه

ارزیابی طغیان بیماری ها - جدول فعالیت های برنامه عملیاتی

برنامه عملیاتی گروه بهداشت آب و فاضلاب - سال ۱۴۰۰

مستندات مورد نیاز در سامانه یکپارچه برنامه عملیاتی	عملکرد دوره گزارش دهی	میزان اعتبار		پیش بینی سال ۹۹	عملکرد سال ۹۸	مورد انتظار (بر اساس استاندارد یا دستورالعمل)	واحد	نوع فعالیت	فعالیت	
		کل	واحد (ریال) ^۱							
مطابق با شیوه نامه برنامه عملیاتی			۷۰۰۰۰۰			۱	تعداد جلسه / دوره آموزشی (حداقل یک جلسه در سال توسط هر مرکز بهداشت)	جاری	بازآموزی کارشناسان (کشوری و دانشگاهی)	پیشگیری و کنترل طغیان بیماری های منتقله از آب
مطابق با شیوه نامه برنامه عملیاتی			-			۲	تعداد سامانه بازرسی شده (حداقل هر سامانه در شش ماه یکبار بازرسی شود)	جاری	بازرسی و ارزیابی ریسک سامانه های تامین آب شرب و گزارش ارزیابی ریسک سامانه های تامین آب شرب برای مراجع	
مطابق با شیوه نامه برنامه عملیاتی			۳۰۰۰۰			۳	نمونه	جاری	تشدید کلرسنجی	
مطابق با شیوه نامه برنامه عملیاتی			۹۶۰۰۰			۴	نمونه	جاری	تشدید نمونه برداری میکروبی	
مطابق با شیوه نامه برنامه عملیاتی			-			۴	گزارش	جاری	ثبت و گزارش دهی طغیان های رخ داده	

ارزیابی طغیان بیماری ها - جدول فعالیت های برنامه عملیاتی

• بازآموزی کارشناسان :

- واحد تعداد جلسه است
- مورد انتظار: به تعداد مرکز بهداشت شهرستان (در طول سال همه کارشناسان بهداشت محیط شهرستان در یک جلسه آموزشی موضوع پیشگیری و کنترل طغیان

• بازرسی و ارزیابی ریسک سامانه های آب رسانی :

- واحد سامانه بازرسی شده است
- مورد انتظار: یک بار بازرسی در شش ماه یا ۲ بازرسی در سال است.
- مثال : اگر یک شهرستان ۲۰ سامانه آب رسانی دارد حدود انتظار سالانه ۴۰ مورد بازرسی می باشد.

ارزیابی طغیان بیماری ها - جدول فعالیت های برنامه عملیاتی

• تشدید کلرسنجی :

- واحد نمونه (تعداد کلرسنجی) است
- مورد انتظار: ۵۰ درصد تعداد کلرسنجی در شرایط عادی فقط برای سامانه های با ریسک بالا و خیلی بالا است (حدود انتظار کلرسنجی با توجه به جمعیت سامانه آب رسانی مطابق استاندارد و به صورت روزانه است)
- مثال: اگر تعداد کلرسنجی سالانه مورد انتظار سامانه های با ریسک بالا و خیلی بالا ۲۰۰ مورد باشد مقدار حدود انتظار تشدید کلرسنجی حداقل برابر ۱۰۰ مورد می باشد.

• تشدید نمونه برداری:

- واحد نمونه (تعداد نمونه برداری میکروبی) است
- مورد انتظار: ۵۰ درصد تعداد نمونه برداری در شرایط عادی فقط برای سامانه های با ریسک بالا و خیلی بالا است (حدود انتظار نمونه برداری با توجه به جمعیت سامانه آب رسانی مطابق استاندارد مربوطه و به صورت ماهانه است)
- مثال: اگر تعداد نمونه برداری میکروبی سالانه مورد انتظار سامانه های با ریسک بالا و خیلی بالا ۲۰ مورد باشد مقدار حدود انتظار تشدید نمونه برداری میکروبی حداقل برابر ۱۰ مورد می باشد.

ارزیابی طغیان بیماری ها - جدول فعالیت های برنامه عملیاتی

• ثبت و گزارش دهی طغیان :

- واحد گزارش است
- مورد انتظار: به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت تحت پوشش ۵ مورد طغیان در سال شناسایی و ثبت شود
- مثال : اگر جمعیت تحت پوشش یک شهرستان ۱ میلیون نفر باشد انتظار می رود در طول سال ۵۰ مورد طغیان ثبت نماید.

برنامه ارزیابی طغیان بیماری‌های منتقله از آب و غذا

بخش دوم

ثبت طغیان در پرتال

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
مرکز سلامت محیط و کار - مرکز مدیریت بیماری های واگیر

دستور عمل ثبت و گزارش طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

پرتال معاونت بهداشت

تنگارش اول

مرداد ماه ۱۳۹۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۵۳۰۴/۹۴۴۷
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۳۰
دارد

معاونت بهداشت

معاون محترم بهداشت دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...
موضوع: ثبت طغیان های منتقله از آب و غذا در پرتال

با سلام و احترام

همانطور که مستحضر می باشید شناسایی به هنگام طغیان بیماریهای منتقله از آب و غذا و دسترسی سریع به اطلاعات آنها برای مدیریت طغیان ها ، برنامه ریزی جهت جلوگیری از گسترش طغیان ها ، شناسایی منبع، عامل و رویداد مخاطره آمیز بسیار مهم و ضروری است. در این راستا مرکز سلامت محیط و کار و مرکز مدیریت بیماری های واگیر اقدام به بازنگری و یکتواخت سازی فرمت گزارش دهی و ایجاد بستر ثبت مشترک اطلاعات طغیان های بیماریهای منتقله از آب و غذا در پرتال معاونت بهداشت نموده اند که فرم مربوطه و دستورالعمل ثبت طغیان به پیوست ارسال می گردد. لذا خواهشمند است دستور فرمایید ضمن توجه به نکات ذیل گزارش کلیه موارد طغیان های بیماری های منتقله از آب و غذا از نیمه دوم سال ۱۳۹۹ در فرم بازنگری شده در پرتال ثبت گردد.

۱. بررسی و مدیریت همه ی طغیان ها با همکاری مشترک و همزمان کارشناسان بهداشت محیط و مبارزه با بیماری ها انجام شود.
۲. حداکثر ظرف مدت ۲۴ ساعت بعد از وقوع طغیان و یا اطلاع از وقوع طغیان، گزارش اولیه ابتدا توسط کارشناس مبارزه با بیماری های مرکز بهداشت شهرستان ثبت و سپس توسط کارشناس بهداشت محیط تکمیل می گردد.
۳. حداکثر ۴۸ ساعت بعد از پایان طغیان، گزارش نهایی طغیان توسط کارشناس مبارزه با بیماری ها و کارشناس بهداشت محیط مرکز بهداشت شهرستان ثبت و تکمیل می گردد.
۴. رعایت مفاد دستور عمل ثبت و گزارش طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا الزامی است.
۵. در صورت بروز هر گونه مشکل، سوال و پیشنهاد اصلاحی مراتب با مرکز سلامت محیط و کار و مرکز مدیریت بیماری های واگیر مکاتبه گردد.

دکتر احمد جنیدی جعفری
رئیس مرکز سلامت محیط و کار

دکتر محمد مهدی گویا
رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر

ادرس: شهرک قدس - جلوله خرازادی - خیابان ایوانک - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - بلوک A - طبقه ۱۵

ابلاغ دستور عمل ثبت طغیان

برنامه ارزیابی طغیان بیماری‌های منتقله از آب و غذا

بخش سوم

ثبت آمار در پرتال

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۳۰۶/۱۹۲۸
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۴
دارد

معاون محترم بهداشت دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

موضوع: نحوه ی گزارش دهی آمار سامانه های آب رسانی

با سلام و احترام

پیرو نامه شماره ۳۰۶/۱۸۲۳ مورخ ۹۹/۵/۲۷ در خصوص ثبت آمار آب و فاضلاب در پرتال با توجه به وجود ابهام در برخی موارد، خواهشمند است دستور فرمایید در ثبت آمار به نکات ذیل و فایل پیوست توجه شود:

۱. تعداد سامانه های آب رسانی: با توجه به تعریف ارائه شده در "راهنمای سنجش و ارزیابی کلر آزاد باقیمانده در آب آشامیدنی" شناسایی و گزارش می شود. روستاهای فاقد لوله کشی سامانه ی آب رسانی محسوب نمی شوند
۲. حدود انتظار بازرسی از سامانه های آب رسانی: حدود انتظار بازرسی حداقل یک بار بازرسی در شش ماه از هر سامانه آب رسانی است. با توجه به فصلی بودن ثبت آمار، انتظار می رود در هر فصل ۵۰ درصد سامانه های آب رسانی بازرسی شوند.
۳. یک مورد بازرسی: در بازرسی از سامانه های آب رسانی باید از همه اجزاء سامانه بازرسی انجام شود. وقتی از همه ی اجزا یک سامانه آب رسانی یک بار بازرسی شده باشد یک بازرسی لحاظ می شود. بسته به بزرگی و کوچکی سامانه ممکن است یک مورد بازرسی در یک روز یا روزهای متعدد انجام شود.
۴. تعداد بازرسی از سامانه های آب رسانی: منظور تعداد موارد بازرسی از سامانه ی آب رسانی در همان دوره گزارش دهی است. اگر از یک سامانه در آن دوره ۳ بار بازرسی و چک لیست تکمیل شده باشد سه مورد بازرسی محسوب می شود.
۵. تعداد سامانه های آب رسانی بازرسی شده: تعداد سامانه های بازرسی شده برای فصل اول و سوم برابر تعداد سامانه هایی است که در همان فصل بازرسی شده اند. اگر از یک سامانه در یک فصل ۲ بار و یا بیشتر بازرسی شده باشد فقط یک سامانه بازرسی شده محسوب می شود. با توجه به اینکه حدود انتظار بازرسی شش ماه است، تعداد سامانه های بازرسی شده برای فصل دوم و چهارم برابر تعداد سامانه هایی است که در همان فصل بازرسی شده اند به اضافه ی تعداد سامانه هایی که در این فصل بازرسی نشده ولی در فصل قبل بازرسی شده اند.
۶. تعداد سامانه های آب رسانی با ریسک پایین: منظور تعداد سامانه با ریسک پایین با توجه به سامانه ی بازرسی شده (بند ۵) می باشد. تعداد سامانه با ریسک متوسط، بالا و خیلی بالا مشابه با محاسبه تعداد سامانه با ریسک پایین محاسبه می گردد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۳۰۶/۱۹۲۸
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۴
دارد

۷. جمعیت با دسترسی به سامانه آب رسانی با ریسک پایین: تعداد جمعیت با دسترسی به سامانه با ریسک پایین با توجه به جمعیت سامانه ی بازرسی شده (بند ۵) و دارای ریسک پایین محاسبه می شود. تعداد جمعیت با دسترسی به سامانه با ریسک متوسط، بالا و خیلی بالا مشابه با محاسبه تعداد جمعیت با دسترسی به سامانه با ریسک پایین است.
۸. برای استخراج شاخص ها، آخرین وضعیت ملاک است و چون حدود انتظار بازرسی شش ماهه است لذا شاخص سه ماهه چهارم به عنوان شاخص سالانه محسوب می شود.

دکتر احمد جنیدی جعفری

رئیس مرکز سلامت محیط و کار

نحوه گزارش دهی آمار سامانه آب رسانی

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

اطلاعات عمومی					
*	استان	*	دانشگاه/ دانشکده	*	شهرستان
سال	۱۴۰۰	دوره گزارش دهی	سه ماهه اول	منطقه	شهری
تعداد شهر/ روستا	*	تعداد شهر/ روستا فاقد لوله کشی	*	تعداد شهر / روستای تحت پوشش آبفا	*
اطلاعات جمعیتی					
جمعیت تحت پوشش			*		
جمعیت تحت پوشش خدمات آبفا	*	جمعیت فاقد دسترسی به شبکه لوله کشی	*		
جمعیت با دسترسی به سامانه با ریسک پایین	*	جمعیت با دسترسی به سامانه با ریسک متوسط	*		
جمعیت با دسترسی به سامانه با ریسک بالا	*	جمعیت با دسترسی به سامانه با ریسک خیلی بالا	*		

- محدودیت ایجاد شده تا اطلاعات تا حد ممکن صحیح ثبت گردد
- مجموع جمعیت با ریسک .... و فاقد دسترسی به شبکه کمتر مساوی کل جمعیت است
- جمعیت فاقد دسترسی به شبکه ارتباطی با جمعیت با سامانه ریسک ..... ندارد
- وقتی امار سه ماهه دوم و چهارم ثبت می شود و پوشش سامانه ها از نظر بازرسی ۱۰۰٪ است مجموع جمعیت با ریسک .... و فاقد دسترسی برابر کل جمعیت است

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

- جمعیت با دسترسی به سامانه آب رسانی با ریسک ..... در سه ماهه دوم و چهارم با لحاظ نمودن آمار فصل قبل ثبت می شود.
- توجه شود که نتیجه ریسک آخرین بازرسی باید ثبت می گردد.
- اگر یک سامانه در هر دو فصل بازرسی شده باشد جمعیت تجمعی نیست
- اگر سامانه فقط در همان فصل بازرسی شده باشد جمعیت ثبت می شود
- اگر سامانه فقط در فصل قبل بازرسی شده باشد جمعیت ثبت می شود
- اگر سامانه در همان فصل و فصل قبل بازرسی نشده باشد جمعیت آن جزو هیچکدام ثبت نمی شود

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

اطلاعات سامانه آب رسانی			
			تعداد سامانه آب رسانی
*			
*	تعداد بازرسی از سامانه های آب رسانی	*	تعداد سامانه آب رسانی بازرسی شده
*	تعداد سامانه آب رسانی با ریسک متوسط	*	تعداد سامانه آب رسانی با ریسک پایین
*	تعداد سامانه آب رسانی با ریسک خیلی بالا	*	تعداد سامانه آب رسانی با ریسک بالا

- تعداد سامانه آب رسانی منظور کل سامانه های آب رسانی شهر/ روستایی تحت پوشش آن مرکز بهداشت بدون آمار روستاهای فاقد لوله کشی
- تعداد سامانه آب رسانی بازرسی شده یعنی در طول دوره گزارش دهی همه اجزای آن یک بار بازرسی شده باشد (یک سامانه ۵ بازرسی شده باشد یک مورد لحاظ می گردد).
- تعداد بازرسی سامانه آب رسانی یعنی در طول دوره گزارش دهی چه تعداد بازرسی انجام شده است (یک سامانه ۵ بازرسی شده باشد ۵ مورد لحاظ می گردد).

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

- وقتی امار سه ماهه دوم و چهارم ثبت می شود تعداد سامانه بازرسی شده فصل قبل هم لحاظ می شود.
- تعداد بازرسی از سامانه ها اگر در یک فصل از یک سامانه ۳ بار بازرسی شده باشد ۳ لحاظ می شود.
- تعداد سامانه بازرسی شده در سه ماهه دوم و چهارم، مجموع سامانه هایی است که در همان فصل و یا فصل قبل بازرسی شده اند.
  - (اگر یک سامانه در هر دو فصل بازرسی شده باشد فقط سامانه بازرسی شده محسوب می شود
  - اگر سامانه فقط در همان فصل بازرسی شده باشد یک مورد بازرسی محسوب می شود
  - اگر سامانه فقط در فصل قبل بازرسی شده باشد یک مورد بازرسی محسوب می شود
  - اگر سامانه در همان فصل و فصل قبل بازرسی نشده باشد سامانه بازرسی شده محسوب نمی شود
- **تعداد سامانه بازرسی شده**
  - باید کمتر یا مساوی کل سامانه تحت پوشش باشد.
  - با مجموع سامانه های با ریسک پایین، متوسط، بالا و خیلی بالا باید برابر باشد.
- نتیجه آخرین بازرسی به عنوان ریسک آن سامانه لحاظ می شود.

برنامه ارزیابی طغیان بیماری های منتقله از آب و غذا

نتایج کنترل کیفی آب آشامیدنی

کلرسنجی - کدورت سنجی و نمونه برداری میکروبی

* <input type="text"/>	تعداد کلرسنجی پیش بینی شده در سال	* <input type="text"/>	تعداد کلرسنجی مورد انتظار در سال (بر اساس دستورعمل)
* <input type="text"/>			تعداد تشدید کلرسنجی مورد انتظار (مطابق با دستورعمل)

* <input type="text"/>	تعداد موارد کلرسنجی مطابق با استاندارد	* <input type="text"/>	تعداد کل کلرسنجی از آب آشامیدنی
------------------------	--	------------------------	---------------------------------

توجه: تعداد موارد تشدید کلرسنجی بخشی از کلرسنجی های انجام شده است که باید در تعداد کل هم لحاظ شود.	* <input type="text"/>	تعداد موارد تشدید کلرسنجی
---	------------------------	---------------------------

* <input type="text"/>	تعداد <u>سایر</u> موارد کلرسنجی کمتر از استاندارد	* <input type="text"/>	تعداد موارد فاقد کلر آزاد باقیمانده (صفر)
------------------------	---	------------------------	--

با شکر از توجه شما